

Mihályi Molnár László

Napszentület II.

míg ifjú volt
világrengető dolgokra vágyott
felforgatni vagy megforgatni
a világot ...
mit tudta még
hogyan ez
kinek a dolga
s mit szól majd hozzá
aki létrehozta

elhitte azt is
hogyan
minden az övé
és nem lehet fölötte
senki más...

az öreg már hallgat
mindent újra számol
tapasztalat vall
a megélt világról
és mindent és mindent
újra megidéző
mert hazugság volt
minden forradalom
lázas és rendszer
hol csak alkatrész kellett
nem pedig az ember

így
nem lett belőle jó
sem próféta
sem költő
legfeljebb csak egy
konokul ellenálló kő
mit nem sodort
magával a szél
s amire nem tudott
árnyékot vetni
az idő
és a kor
melyben majd mégis
minden
elenyész

Olasz Valéria

A vers küldetése

Szárnyalj szárnyalj te vers
úgy szárnyalj akár egy madár
féltett kalitkából
lélek magasába szállj
perzselj akár egy fényes csillag
melyre a legszebb hajnal virrad
repülj át sötétségek
félelmetes éjén
landolj merre vár
homloktüzű szépség
repülj fel ma és
érkezzél meg holnap
mondanivalóddal
enyhíts éhet szomjat
vándorlásaidban
pihenj dalos parton
dalolj féltett madár
dalolj szabad ajkon
meséld el mily fészked
az anyanyelv s a haza
meséld el az ég
mily határtalan magas
repülj repülj égbolton túl
a befogadó mennyekig
kontinensek színes serege
utánad tekint
feszítsd meg szárnyad
légy büszke madár
körözd le a
a bántó tudathasadást
becsmérlő ajkakra
vigyázz le ne zuhanj
követőidnek vers
ismeretlenségbe
mutasd meg az utat
fiókáid majdan
ha erőre kapnak
születésednek
új értelmet adnak.

Remény az embertelenségben

Vesszőzi a lét
az embertelenséget
jégroppanások
befagyott szíveken
a tél pásztázó fényében
megannyi rianó lélek
– még nem fagyott
be mindenütt végleg –
a tél fagykutyái elől
sugarak irányát követve
úsznak a kiválasztottak
fagyos tekintetek jégtábláin
hogy átérjenek a kikeleti partra
mert dolguk ott elültetni
a maradék remény szikráit
lakatlan szívekbe is
menteni őket örök tél elől.

Önarckép

O mint orgonavirága tavaszágnak
Liliomlelke egy édesanyának
Akin az álmok ki- bejárnak
Sebzett madara tűző vágynak
Záporok gyöngyeit gyűjtögető asszony vagyok.

Virrasztó szemeim
Alkonytól reggelig a fényt keresik
Lopakodnak hozzám esdeklő szavak
Értelmet adni s kapni mielőtt kiapadnak
Ráolvasom hát Napra s Holdra
Igéimet naponta sűrűn záporozva
Arcommal ég felé miként diktálja a metronóm-élet.

Kulcs a postaládában

jön és felkavar
felesel simogat
kóstol és magyaráz
az anyatej kiapadt
könnyeket fakaszt
– szeret csak másképp –
fejemre nőtt

azóta
évekkel lett magasabb
csak épp látni akart
az ünnepek alatt
s már indul ismét
éjszaka kulcsra zár
vissza-visszanéz
s akár egy üzenet
kulcs a postaládában vár

kilométerekben
mérem a csöndet utána
– mégiscsak ünnep volt –
nézek a karácsonyfára
s óvatosan dobozba
rakom a díszeket
nehogy összetörjenek
jövőre újra előveszem
hátha hazatér

most csupasz lett minden

Káliz Sajtos József

Emlékezz!

Nincs még egy nép,
amelyik ennyi kint átél:
a lelkét megkínózták,
ősei szent földjén
megtérdepeltették!

Mióta világ a világ,
mindenki kap sebet,
horzsolásokat...
De ha – mint egykor
Dózsa György húsából –
egy országból tépnek ki
darabokat, az a seb
nem gyógyul soha,
örökkön hasogat. –

Vihar után ha látsz
darabokra szaggatott,
szikkadt földet, jusson
eszedbe szent jussod:
drága Kárpát-hazánk!

Te segítsél engem...

Uram, kérve kérlek,
csitítsd a gondokat,
s néha örömet is adj...

Telnek az életévek:
lepergett hétszer tíz!

A motor ki-kihagy,
csőstül jönnek rám
a bajok. S nincs 'szerviz'! –

Emlékek útján

Jó öreg Szindbád,
a szíved többé már
nem kalózkodik.
Lépteid lassúdad.
De álmodban –
akár a vadludak –
szállsz délnek
a te jó Kálozodig.

Szétváló utak

Sínpályákon fut
életünk. Robog –
akár a vonat...
S a 'célállomáson'
ott hagyjuk
az épphogy
megismert arcokat.

Monológ-töredék

Makacs vagy, ha kell a falig is elmégy,
erődet fecsérled, töröd az elméd...
Folyton az órádat nézed,
és közben elillan
e percekre
szabdalt
élet.–

Kötéltáncos

Őszülő veterán
a 'biztos' és
'talán' kötelén
fönn billeg régtől.
S nincs öv a derekán,
mi megóvná a mélytől. –

Halk megjegyzés

Mindvégig hittem:
eljön a drága lány,
egyszer csak itt terem...
De azt az angyali lényt
nem alkottad meg Istenem!

Dilemma
(1969, bronz, 17×12×9 cm)

Bakacsi Ernő

Ádám miért harapott az almába?

Ádám felébredt, kissé hunyorgott, mert a felkelő nap a szemébe sütött. Megdörögölte a szemét, nagyot nyújtózott, miközben ásított is. Kis ideig gyönyörködött a horizont csodálatos színeiben, amit a napfelkelte idézett elő. A szájában keserűség, áporodott ízt érzett, ezért megevett egy almát, amely a fogmosás volt, csak ő ezt még nem tudta. Élvezettel hallgatta az alma harsogását a fogai alatt. Szokása szerint gimnasztikázni kezdett, majd lefutott a tóig és vissza. A napi megszokott programja volt ez. Megmosta leizzadt testét, szárazra dörögölte magát, aztán elvonnult a diófa alá imádkozni. Ezután megreggelizett. Reggeli után sétára indult. A séta nem állandó útvonalon történt, úgy ment, ahogy éppen adódott. Az Édenkert ligeteit nézte meg, ahol virítottak a fák ágain a virágok és gyümölcsök kínálgatták magukat, hogy kóstolj meg. Ádám elnázta a szorgoskodó méheket, a tojásukat cipelő hangyákat, hallgatta a madarak énekeit. Megszokta már a madarak sokszínű tollruháját, mégis meglepte egy-egy példány különleges öltözete. Amikor séta közben éhséget érzett, a nap is már igen magasan járt, tudta, hogy dél van és eljött az étkezés ideje. Összeválogatott magának egy rakás ennivalót a kedvenc ételei közül, és letelepedett az árnyékba. Megköszönte Istennek az ajándékot, és falatozni kezdett. Ebéd után elálmosodott, jólesett elnyúlni, aludni egy jót. Álmában néha Istennel beszélgetett, de legtöbbször pillangókkal játszott, vagy nyulakkal futkározott a réten. Délután lement a tóhoz, és a vízből kiugráló halakat nézte, néha beállt közéjük, vagy a delfinekkal hancúrozott. Arra gondolt, hogy milyen jó a többi élőlénynek, azok többen vannak. Játszanak egymással, szaporodnak is. Neki is nagyon jó, de néha unatkozik, jó volna egy társ, akivel beszélgetni, játszani lehetne. Meghallotta Ádám sóvárgását az Isten, és elgondolkodott. Igaza van Ádámnak – gondolta az Úr –, teremtek neki társat.

Míg Ádám aludt, Isten megteremtette a társát, Évát, és beléjük táplálta a fajfenntartás ösztönét is. Amikor Ádám felébredt, ott találta Évát, akire úgy tekintett, mint régi ismerősére, társára, mert az Úr ezt így akarta.

– Jót aludtam– nyújtózkodott Ádám.

– Álomszuszek vagy, nem is törödsz velem – biggyesztette le az ajkát Éva.

Ezután már nem unatkozott Ádám, volt kivel beszélgetni, dicsérni az Urat. Együtt sétálgattak a Paradicsomban, időnként szeretkeztek, jól érezték magukat, boldogok voltak. Eszükbe sem jutott, hogy a tilalomfa gyümölcséből egyenek. Minek? Megvolt mindenük. Ha az Úr így parancsolta, akkor így van jól. Egyszer Ádám, míg a kókuszdió feltörésével bajlódott, addig Éva sétálgatott. A tilalomfánál járt, amikor annak törzsén meglátott egy gyönyörű kígyót tekergőzni. A kígyó

szeme teljesen elbűvölte Évát, csodálatosan ragyogott. Még jobban meglepődött, amikor a kígyó meg is szólalt.

– Nagyon szép vagy – mondta a kígyó. – Még szebb is lehetsz, hogy jobban tetsszél Ádámnak.

– Szeret engem Ádám, miért kellene szebbnek lennem?

– Hogy még jobban kívánjon, még jobban szeressen – sziszegte a kígyó.

Éva megütközött ezeken a szavakon, de el is gondolkodott rajta. A kígyó látta Éva hezitálását, ezért folytatta. – Én szebbé tudlak tenni.

– Hogyan? – szaladt ki a kérdés Éva száján. Ilyennek teremtett az Úr, így tetsszem Ádámnak. Jól van ez így.

– Én jót akarok neked, ezért segítek. Tegyel a csuklódra gyöngyfűzért, és akassz a nyakadba aranyláncot, az ujjadra gyémántköves gyűrűt is húzhatsz, az ajkaidat egy kicsit pirosítsd meg. Majd meglátod a hatását – mondta a kígyó és eltűnt.

Éva úgy gondolta: megpróbálja megtenni, amit a kígyó mondott. Miért ne? Ezt nem tiltotta meg az Úr, és kíváncsi volt. Meglepetésére igaza lett a kígyónak. Ádám, látva a változást, először elcsodálkozott, majd mohón nekiesett Évának, hogy gerjedelmét csillapítsa az asszonnyal. A nagy vehemencia ellen Évának sem volt kifogása. Éva rájött, hogy a szerelmi praktikákkal Ádám befolyásolható. Élvezte ezt a helyzetet, és kezdett visszaélni vele. A férfi rajongását kihasználva, kért tőle, később parancsolt neki. Ádám, hogy Éva kedvébe járjon, előkészítette az étkezéseket. Leszedte a gyümölcsöket, előkészítette a tenger termékeit, pálmalevelen megterített. Évának nem kellett ezzel bajlódnia, csak le kellett ülnie, és válogathatott a finom csemegékben.

Éva uralma Ádám felett fokozatosan alakult ki, szinte észrevétlenül. Egy séta közben azt mondta Éva. – Gyönyörű az az alma, megkívántam. Nem érem el, te magasabb vagy, vedd le. Nem azt, te mafla, hanem azt a másikat. Nem látod, hogy az szebb, pirosabb? – Egyik reggelinél Éva durcásan megjegyezte, hogy neki nem ez a narancs kell, hanem a vérnarancs. Ádám futott, és hozta a kért gyümölcsöt. Máskor az alma nem volt elég nedvdús, vagy a banán volt túlérett. Ádám bizonygatta, hogy tegnap ezt kérted, ez volt a kívánságod. Az tegnap volt, most ezt kívánom – csattant Éva hangja. Mi az, már ez is nehezedre esik? Nem is szeretsz te engem – görbült le Éva szája. Terhedre vagyok, csak „arra” kellek neked. Ádám bizonygatta, hogy az asszony téved, és még odaadóbban leste a nő gondolatait. De a helyzet nem változott, hol az ivóvíz volt meleg, vagy éppen túl hideg, hol az árnyékoló ernyő volt rossz helyen, vagy túl durván masszírozta a vállát Ádám.

A kígyó újra megjelent Évának.

– Ugye, hogy igazat mondtam neked a múltkor. Szebb lettél, de még szebb lehetsz, ha eszel a tiltott fa gyümölcséből.

– Igazat mondtál, hálás is vagyok érte, de a tiltott fa gyümölcséből nem ehetek, mert azt megtiltotta az Úr.

– Tudod miért tiltotta meg? – sziszegte a kígyó.

– Nem, azt nem tudom.

– Én megmondom neked. Azért tiltotta meg, mert ha esztek belőle, te és Ádám is, akkor nemcsak szebbek lesztek, de okosabbak is. Olyan, mint az Úr. Azt tehetitek, amit Ő. Az Úr önző, egyedül akar uralkodni, azért tiltotta meg annak az almának a fogyasztását. Egyetek csak belőle, én jót akarok nektek.

Éva elgondolkodott a kígyó szavain. Amit mondott, tényleg igaz lett, miért hazudna nekem? – morfondírozott magában. Elmondom Ádámnak is – határozta el. De Ádám azt felelte, hogy az Úr tilalmát nem lehet megszegni, nincs is erre semmi okuk.

A kígyó többször próbálta rábeszélni Évát, hogy egyenek a tiltott fa gyümölcséből, de Ádám mindig ellenállt.

Egyik délután Ádám a kutyával játszott, Éva a haját igazgatta, amikor a kis Káin felsírt.

– Nem hallod, hogy sír a gyerek? – szólt Éva.

– De hallom, bizonyára éhes. Én nem szoptathatom meg, te vagy az anyja.

– Nem lehet éhes, most szopott. Nézd meg, mi a baja, és Éva reszelni kezdte a körmeit.

Látszott Ádámon, hogy nem tetszik neki a dolog, de azért a gyerekhez lépett.

– Minden rendben, száraz a pelenka. Nem tudom, miért bömböl – mondta Ádám.

– Adjál neki kókusztejet, azt szereti.

Ádám megpróbálta etetni, a gyerek arcocskája már csupa maszat volt, és tovább bömbölt.

– Nem éhes, amit a szájába öntök, kiköpi. Valami más baja lehet – így Ádám.

– Jaj – replikázott Éva –már semmit nem lehet rád bízni. Biztosan sokat adtál neki egyszerre. Még megfullad szegény gyerek. Te meg csak állsz, mint egy faszent. Hogyan lehet valaki ilyen nyimnyám alak. No, menj arrébb, te szerencsétlen! Megvert engem veled az Isten!

Mondta még Éva a magáét, de ezt Ádám már nem is hallotta. Arra gondolt, hogy miért ilyen Éva. Nem ilyen volt az elején. Meg kellene változnia. Ha igaz, amit a kígyó állít... Imádja, szereti az Istent, betartja a parancsát, de mégiscsak enni kellene abból az almából. Nem akar ő az Istennel versenyezni, csak Évát megváltoztatni. Bocsássá meg neki az Isten ezt a bűnt, mást nem kér, és továbbra is imádni fogja.

– Éva – szólt váratlanul Ádám – adj a tiltott fa gyümölcséből! Aztán beleharapott az almába.

Csák Gyöngyi

Világ

Nem ordítottál.
Nem toporzékoltál,
cserébe egykedvűen
túrte vinnयोगásodat.

Nem szólt érted.
Nem szólt ellened,
mikor a nagy tervet
felvetted, részvétlen
lökött a vízbe,
nem állt a vágy
és az út elébe,
érd el, ha tudod
túlsó partodat.

Apró suhintásokra
meg sem mozdul –
orrod hiába ütöd belé,
nem is veszi észre
átmentél szorgos bogárba, aki
a galacsinná gyúrt ürüléket
maga előtt nap-mint nap görgeti.

Intelmek

Harsány ostobák
között elaludnod
nem lehet soha,
sem rettegned,
mikor a tapasztalat
gyomorkeserűit kínálja
estéknént poharad,
Dávid kezében
lágýítsd kenyérré a követ,
Tiborc homlokán
ne szaporítsd a ráncokat!-
parancsolta az úr
mikor átadta országomat.

Mesefáim

Mesefáim, fácskáim
idegen szelekkel meggyötört
levelek gyökerek
törzseteket féregjáratok gyengítik
utolsó cseppig kiszívják
varázserőtök, világokat
hordozó, éltető nedvetek.

Jaj mesefáim,
védtelen fácskáim
kiszáradtok sorra, hogy aztán
mint a veszélyesen okos
boszorkányokat egykor,
titeket is máglyára vessenek.

Gyökereim nélkül

Lelkem lakója
súgta fülemben hova s
meddig juthatok.

Figyelmeztetett
előre gyökereim
nélkül meghalok-

Az ég vetítívásznán
kettészelt holdkaréjba
ültetném s ringatnám
minden halhatatlanom.

Halottaim

Szeretni jönnek, nem sebeznek,
nézik szomorúan miként
túlzom el jelentőségét
a létem borzoló idegen szélnek
feledékennyé hogy kárhoztat
fatörzsszel játszó lepkeségem.

Baán Tibor

Titok

Hogy én, hogy én, a kisdíák
 Mit értettem magamból,
 S mit értettek belőlem ők,
 Nagyrészt ma is titok...
 Az is, hogy a templomnak orgonája
 Hogy hangolta át az időt
 Amit hálóban, tanulóban
 Töltöttem, mint egy újszülött.
 Miféle íze volt az időnek ott
 S miféle honvágy hívott haza?
 Kijártam a délutáni vonathoz
 S lélekben utaztam haza.
 Győr volt jelenem, Pécs a múlt,
 Mint mozdonyfüstben kék sziluett
 Derengett február, március.
 Közelgett lábujjhegyen a szünet.
 Húsvéti szünet Ha csak pár nap is.
 Rázogatta bőjti szél a vén fák ágait.

A hely

Belenőni lassan ... Helyzetekbe.
 Otthon lenni a hálótermekbe',
 Ahol vagy negyven ágy szuszog...
 Fedélzetükön álmutasok.

Talán csak én vagyok most ébren
 S leskelek kifelé a neontejes fénybe
 Kifelé a barokk épületből,
 Mely azt hiszem mindjárt összedől

Összedől ? Nem dől A századok
 Méretlen súlya mégis összenyom
 Sűrűsödik bennem a fájdalom.
 Hold úszik fent az égi tájakon.

Pillám csukódik s mint a tenger
 Birkózom – lét – a végzetemmel
 Lázban forgok – senki se látja
 A hajnalfény őskori fáklya

A hajnal messze – csillagokon túl
 Verssorok kísértének – Klasszikusok
 Csillagpont lelkem a végtelenbe száll
 Halálom után már nincs halál

Hirtelen zaj mégis: „Ébresztő fel!”
 Az alvó sereg életre kel
 S a mozgás csirázó-rügyező
 Lendülete a napfény felé tör

Tolongás-dobogás ügyek-bajok
 Tablóképekről lerepült sóhajok
 Vaskos nevetés Tea zsíros kenyér
 Dülöngő hajóm kikötőbe ér.